

L'Autonomista

Diari Federalista Republicà i d'Avísos i Notícies

Es publica a la tarda

Girona, Divendres, 17 de Novembre de 1933

Núm. 9.556

FRANQUEIG CONCERTAT

VIDA LITERARIA Y CIENTIFICA

Sobre la didáctica tecnológica

Nada dará idea tan perfecta del prodigioso desarrollo de la didáctica científica y de su irradiación influenciadora en todos los países y sectores sociales como la producción bibliográfica de tal índole que ofrece a la sazón. Iniciada hace pocos lustros, es en estos últimos años y en el momento presente cuando tal abundancia de libros científicos proclaman paladinamente el alto papel de los mismos en la renovación cultural de la época.

Háse dicho reiteradamente que en España vino necesitándose durante mucho tiempo esto libros de orientación práctica que incitasen y animasen a considerable sector de público hacia el conocimiento perfeccionado de aspectos del saber en los que se fundamenta el proceso práctico de industrias y explotaciones de fuentes de riqueza. Aquí, donde si no nubo verdadera cultura literaria y artística, ofrecióse con abundancia tanta producción mediocre e incluso inferior de dicha índole, que solía desplazar a la debida a genios ilustres cuanto que desconocidos, aquí, decimos, hubiera obrado verdaderos milagros hace tiempo un anticipo de este florecimiento actual de la bibliografía tecnológica y divulgadora a que ahora asistimos.

Aunque retrasados, con relación a otros países, que precedentemente concedieron la debida importancia a la evolución de las disciplinas científicas de referencia, hoy día contamos en España con una valiosísima producción bibliográfica de Tecnología y Ciencia aplicada, si bien no toda ella debida a autores nacionales, excelentemente escogida entre la mejor de fuera, la cual háse traducido con acierto. Son varios los editores españoles que esfuerzan en la hora presente por competir en el mérito y utilidad de cuantas ediciones ofrecen, hasta el punto de haber acreditado su nombre con tan meritoria labor. Acaso destaque entre todos ellos don Gustavo Gili, dada la amplitud de la obra ya desarrollada y por continuarla, incansable, aun en este momento de dificultades comerciales y depresión general de los negocios.

MELCIOR MARIAL
Ingenier i Director General del Treball.

Admira, sencillamente, comprobar el magno tributo ofrecido por la casa Gili a la cultura española en es-

te aspecto de ediciones científicas, lo que se advierte con la simple lectura del catálogo especial de las mismas, comprensivo de tres centenares de títulos que abarcan las grandes divisiones de las Ciencias. Si entre esos abundan los que son de verdadera índole divulgadora, que tienen el mérito de iniciar y atraer a tantos lectores hacia el conocimiento y cultivo de las más dispares disciplinas, son numerosos también los otros, de gran envergadura, constitutivos hoy día de la más lata expresión del estado de los conocimientos respectivos, hasta el extremo de considerarse en el comercio librero como lo mejor publicado acerca de las materias de referencia. En alguna ocasión escribió el articulista de esas obras de la casa Gili. Hoy lo hace a propósito de dos de esas que tiene sobre su mesa, y cuyo examen le ha revelado nuevos aspectos y cualidades.

Una de esas obras es la "Geología Práctica", del sabio profesor alemán Dr. Conrado Kellhack, Director de Sección del Instituto Geológico de Berlín, con la colaboración de los eminentes geólogos Berg, Brygalski, Gotthard, Franke, Kaiser, Krusch, Passarge, Rothpletz, Saper, Sisberg y Szombathy, que ha traducido al castellano el Dr. Francisco Pardillo, Catedrático de Cristalografía y Mineralogía en la Universidad de Barcelona. Trátase de una exposición lata y en extremo original de los conocimientos geológicos, siguiendo un método gradual de alto poder intuitivo, en el que destacan la proporción y armonía unidas a la experimentación personal. Dividida en tres partes: los trabajos de campo, los trabajos de laboratorio y los métodos paleontológicos, puede decirse que a través de ellas queda desarrollada íntegramente la teoría fundamental de la materia, ofreciéndose normas excelentes y modelos de trabajo para la realización de estudios atinentes al análisis del suelo, sus componentes, investigaciones hidrogeológicas y los fenómenos que en aquél se observan. Alianse en esta obra el rigorismo científico y la sencillez didáctica, que marcan su doble rango de utilidad lo mismo para el profesional o especialista necesitado de acudir a consultarla, que para el aficionado o principiante. Excelente-mente ilustrado el volumen, con casi

(Continúa a cuarta plana)

MIQUEL SANTALÓ PARVORELL

Conseller primer del Govern de Catalunya, qui, com els demés companys nostres de candidatura, sortirà de les urnes el Diumenge pròxim Diputat del Parlament espanyol.

L'ACTE D'AHIR

Com era d'esperar, tal volta superant el que molts esperaven, el Teatre Municipal de la nostra ciutat es va obrir, ahir, a la nit, concorregut com sempre vegades. L'encís que s'observa a l'acte que celebraven els candidats d'esquerra Republicana i els seus aliats, denota ben patèntment que l'entusiasme esquerrà ha pas manvat a la nostra Girona. Denota, encara, que al poble gironès no li passa desapercibuda la gran importància històrica dels moments que vivim. Les oracions, sobretot les concretes, dels nostres candidats i altres companys que els ajuden en la campanya de propaganda, són subratllades repetidament, i amb gran entusiasme, per la multitud que tantament les escoltava. Si Girona havia format sota l'ombra de la seva catedral, meravella de l'art però símbol del més negre obscurantisme, com digué Miquel Santaló, Girona ara ha sabut trobar, en els ideals d'esquerra Republicana, el raig de llum que dissipa totes les ombres, totes les boires i totes les tendes més menys levíques i fanatiques. Però, no sol que ens illumina una nova llum, la seva ruta, nuvois de mil marçals qui intenen apagar-lo. I amocem aquestes núvois els nostres ideals. I per això de vegades sembla que el món de la democràcia i del federalisme queda a les fosques, interrompuda la llum dels ideals per una espessa nuvoialada reaccionària que ha anat congriant-se amb rapidesa, mercès a la benivolència dels que tenim a les mans el gran canó per desintegrar-la, i que, per escrits de principi que no ens seran mai iguals, consenarem que arribés a ser una amenaça i un perill per a les essències del règim que entronquem ara fa dos anys i mig. Però, tot i tot, si arriba a desencadenar-se la tempesta, el poble no permetrà pas que s'entorquin les institucions de la Revolució democràtica. El poble està en peu de guerra per tal d'evitar, sigui com sigui, anant a les urnes o llançant-se al carrer, que la seva voluntat de renovació i justícia li sigui endogalada. El poble de Girona està ben clar, anit passada, quins són

els seus desigs polítics per l'immediat esdevenidor. Com nosaltres esperàvem, perquè — com digué el company Serra i Moret — nosaltres rendim culte a la nova fe del destí regenerador i progressiu de la humanitat, les ciutadanes i els ciutadans de Girona manifestaren en l'acte del Teatre Municipal, aplegant-se en nombre extraordinari i exterioritzant amb entusiasme llur sentiment i llur voler, que la ciutat de Girona sabrà posar-se, en la cuita electoral imminent, al lloc que li pertoca com a capital que és de les comarques republicanes que van de la Mediterrània als cims nevats de Cardanya.

L'acte d'ahir palesà novament l'entusiasme que el poble sent per l'ideal d'esquerra Republicana de Catalunya, preludi del triomf esclatant que diumenge vinent obtindran els postulats democràtics predicats i practicats pels homes de la República.

La consciència ciutadana no es vendrà als judes traïdors del partit mercenari que voldria pervertir i corrompre el veritable sentit de la nostra República.

Els xardorosos aplaudiments que ahir escoltaren els nostres candidats, diuen clarament quin és el sentir i el pensar del poble. La voluntat gairebé unànime de Girona, com la de les comarques, és que el timó de la nau republicana sigui portat pels mateixos homes que construïren la nau, pels implantadors de la República, que amb la seva voluntat, el seu amor a la seva honradesa i la seva integritat han de conduir a aquell port de felicitat i benestar on mai podrien portar-la els polítics mercenaris que es venen a qualsevol règim per una casaca de ministre.

Després de l'acte d'ahir, quedà novament afirmada la convicció esquerrana, democràtica i republicana de Girona.

SERRA I MORET

Diputat al Parlament de Catalunya i ex-Diputat a les Constituents.

Nota: Els retrats dels senyors Mascort i Sagrera, per no haver arribat avui els publicarem en altre edició com homenatge a la indiscutible victòria republicana de les comarques de Girona.

CRÒNICA

ENSENYAMENT

INSTITUTO NACIONAL DE PREVISION

Premio Maluquer para obreros previosores

Instaurado hace cuatro años, por acuerdo del Instituto Nacional de Previsión, el Premio Maluquer para obreros previosores, se anuncia el de este año, que se adjudicará con arreglo a las normas que a continuación se expresan:

1.ª Podrán solicitarlo desde esta fecha hasta el día 15 de enero de 1934 los asalariados que reúnan las condiciones siguientes:

a) Haber practicado con asiduidad aportaciones voluntarias en el Régimen de Libertad subsidiada o en el Régimen legal de Retiro Obrero obligatorio, ya por el sistema de Mejoras, ya por imposiciones en la libreta reglamentaria de capitalización;

b) Demostrar que se ha hecho un esfuerzo económico extraordinario, mediante la relación de sus haberes y las cargas familiares.

2.ª Los premios serán cincuenta, y no podrá exceder cada uno del 50 por 100 del importe total de las aportaciones voluntarias, hasta el límite máximo de doscientas pesetas por premiado.

3.ª No se adjudicará premio a los que ya lo recibieron en años anteriores.

4.ª Las solicitudes para este Premio deberán formularse al Instituto o a cualquiera de sus Cajas colaboradoras, hasta el 15 de enero de 1934, en los impresos que se facilitarán en las Oficinas de dichas entidades. Los premios se adjudicarán el 27 de febrero de 1934, XXVI aniversario de la ley fundacional del Instituto Nacional de Previsión.

Además de estos premios acordados por el Instituto Nacional de Previsión, han anunciado ya la concesión de premios análogos para los obreros previosores varias Cajas colaboradoras del mismo Instituto.

Madrid, 10 de noviembre 1933.

COMARCALS

LA BISBAL

Ajuntament

Sessió de primera convocatòria celebrada per aquesta Corporació el dia 14 de novembre sota la presidència del batlle senyor Pere Lloberas, amb assistència dels regidors senyors Carré, Llenas, Sala, Figueras, Tarrés, Prim, Ponjoan i Vernet, els quals, després de llegir l'acta de la sessió anterior, l'aproven i signen.

Seguidament es dona lectura d'una lletra de la "Joventut" de l'Ateneu Pi i Margall, concebuda en aquests termes:

"Senyor President de la Corporació municipal. — Honorable senyor: La "Joventut" de l'Ateneu Pi i Margall amant sempre a donar impuls a tot el que significa enlairament moral i espiritual de la joventut bisbalenca, en reunió general acord organitzar una exposició-concurs de dibuixos en la qual podran prendre part tots els

nois i noies de la nostra ciutat, l'edat dels quals no sigui inferior a cinc anys, ni superior a vint. L'exposició s'obrirà en data propera i es clausurarà el dia 6 de gener, diada de l'infant. La "Joventut" acordà també premiar: primer, el millor dibuix exposat; segon, el millor dibuix de cada categoria; tercer, tots els expositors de cinc a catorze anys. Per aquest motiu tenim l'honor d'adreçar-nos a aquest Consistori, en demanda d'un premi honorífic per als nostres artistes amateurs, mercè que esperem aconseguir d'aquest, que tantes proves ha donat del seu interès per tot el que signifiqui enlitzar el nom de la nostra estimada ciutat. — Visquem molts anys."

Aquesta lletra, que porta la signatura del president de l'entitat i del de la Comissió Cultural, l'alcalde en fa un elogi meregut i és del parer s'accedeixi a la demanda, per la finalitat que presenta; i el senyor Carré demana, com així s'acorda, concili en acta haver vist el Consistori amb satisfacció l'activitat d'una "Joventut" que tan bé sap intensificar la cultura, i per unanimitat, s'acorda votar una quantitat destinada a ço que la "Joventut" de l'Ateneu interessa.

Es designa el segon tinent d'alcalde senyor Llenas per a que el dia 16, a les onze del matí, presideixi la subhasta per a la construcció d'un Tank Sèptic.

Es dona compte d'un dictamen de la Comissió de Finances en el qual s'exposa el no poder atendre el desenvolupament de les seves activitats en virtut de no estar aprovada la llei d'administració local per part del Parlament de Catalunya, entrebanques que no els permet la confecció del pressupost municipal davant la incertesa d'una base ferma en que recolzar-se, i proposa la pròrroga de tres mesos de l'actual pressupost, acordant-se de conformitat.

Així mateix l'alcalde exposa una suggerència respecte el camp d'esports que l'Ajuntament fa quinze anys que be pagant l'arrendament a raó de mil pessetes anyals.

Comunica aquesta idea fent consideracions d'aquest aspecte econòmic i vol llançar aquesta suggerència per si és acollida per tots els sectors del Consistori en el sentit d'adquirir aquell terreny, sempre que les possibilitats econòmiques de l'Ajuntament ho permetin i no siguin exagerades les previsions de venda de la propietaria.

En tot cas — diu — aquest terreny podria esser destinat a Parc, i a xampis del nostre Passeig. Això no es res més que una aspiració de moment i prega a la Comissió de Finances estudiar l'assumpte per a la resolució consegüent, i la Corporació ho acorda en aquest sentit.

Havent-se entrat a precís i preguntes, el senyor Tarrés transmet una queixa de pares d'escolars en el sentit de que no hi ha l'activitat que correspon a les escoles oficials i assenyala altres deficiències, com per exemple, la manca de puntualitat d'alguns professors, que atribueix han d'atendre amb prioritat a l'ense-

CANDIDATURA DE COALICIÓ D'ESQUERRA REPUBLICANA

MIQUEL SANTALÓ PARVORELL

ESQUERRA REPUBLICANA

JOSEP SAGRERA. COROMINAS

ESQUERRA REPUBLICANA

JOSEP MASCORT RIBOT

ESQUERRA REPUBLICANA

MELCIOR MARIAL MUNDET

FEDERAL

MANUEL SERRA I MORET

UNIO SOCIALISTA

PER CATALUNYA I PER LA REPUBLICA FEU-LA TRIOMFARI!

nyament particular, amb greu perjudici de l'ensenyança oficial.

El senyor Ponjoan s'adhereix al que ha manifestat el precedent orador i propugna per a que l'Ajuntament s'assabenti d'una manera oficial de qui representa el Director de l'escola graduada de nois.

El senyor Carré diu que caldria fer una vista corporativa a les escoles oficials per a copsar de prop totes les deficiències exposades. Fa referència de que s'està fent una propaganda subterrània per a fer fracassar l'ensenyança oficial per quant arribarà el moment de la substitució de l'ensenyament confessional.

L'alcalde els contesta i és del parer que la visita col·lectiva o serà eficient i propugna per a que aquesta visita es practiqui en el moment que hom cregui oportú.

Fa un elogi dels grups escolars de Barcelona, dels quals ha pogut comprovar una puntualitat per part dels mestres i admirable disciplina dels escolars, de la qual cosa no pot dir el mateix de les nostres escoles. També fa referència de si seran o no eficients els locals de les escoles quan sigui substituïda l'ensenyança a càrrec de comunitat religiosa, puix que seria lamentable que el primer de generar no es pogés comptar amb un règim normal d'ensenyament. Per últim diu que pre nota de tot el que han exposat els anteriors regidors per a obrar en conseqüència.

El senyor Prim interessa del Consistori tingui en compte que si es varen proveir de bons xubasquers als serenos, cal constatar les molèsties que en nits de pluja tenen de soterrar per a que no vagin sempre molls de peus, proposant s'els proveeixi d'unes botes de goma apropiades per a la intemperia; la Corporació té en compte el que exposa el senyor Prim i acorda de conformitat.

No havent-hi altres assumptes a tractar, la presidència aixeca la sessió.

N. LLOVERAS.

CAIDES DE MALAVELLA

El d'umenge passat va tenir lloc al local d'Esquerra Republicana un miting d'afirmació d'esquerra, en el qual parlaren els senyors Vilella i el jove advocat Jaume Balaguer. Hi assistí molta concurrència.

El dia 5 del mes present, en el Casino Caldenc, els joves locals Josep Sitjà i Josep Llach cantaren, entre altres, "Los d'Aragón", "Luisa Fernanda", "Doña Francisquita" i "La Dolorosa". Dits cantants feren una brillant execució i la concurrència, que emplenava el local, els aplaudí en gran manera. El tenor Sitjà tingué de repetir "La Dolorosa", i l'últim vals que cantà.

En el cine Caldenc, diumenge passat es projectaren, entre altres pel·lícules, una que va tenir molt d'èxit, titulada "Estudiante mendigo".

El Corresponsal

SALT

Ahir, amb motiu del miting que celebrà Esquerra Republicana de Catalunya al Teatre Municipal de Girona foren molts els peïns d'aquesta població que hi assistiren.

Ha despertat gran interès el miting que l'Esquerra té anunciat per a demà a les vuit del vespre, en aquesta població.

La Comissió organitzadora dels treballs electorals crida a tots els interventors i apoderats, per a que avui, divendres, de 8 a 9 de la vetlla passin pel Centre Republicà, que se'ls farà lliurament de les corresponents credencials.

El Corresponsal

TEATRES I CINEMES

TEATRO ALBENIZ

"El malvado Zaroff"

El gènere melodramàtic a base de terror e intriga, està bien representado en esta película con justa interpretación de Joel Mc. Crea, la gentil Fay Wray, Leslie Banks, y otros artistas; todo ello presta verismo y emoción a lo de por si forzosamente convencional. Buena parte del medio en que la acción se desenvuelve, una isla en medio de océano, con sus acantilados, frondosa vegetación, peligrosos cortes sobre el abismo, cascadas y terreno pantanoso, entre la niebla matinal, proporciona fotográficamente bellas escenas exteriores.

Trátase de un cosaco, el conde Zaroff, cazador enloquecido por la herida en la cabeza que le causó una fiebra, que con sus tenebrosos servidores, desvando las boyas aritmias, luminosas, flotantes, entre los arrecifes, hacen naufragar los buques, para que a los supervivientes pueda hacer víctimas "Zaroff" de su morbosa cacería humana. Encalofriante persecución a muerte, de una joven y un valiente cazador de tigres, naufragos, precedida de escenas misteriosas y truculentas en la fantástica mansión del loco criminal.

La película empieza con el naufragio muy bien presentado, de un buque, en los arrecifes.

CORBATES

Per la seva NOVETAT; pel seu gran assortit, des de ptes. 1.50 a 14

QUINTANA

SASTRE

de les CORBATES. es podria anomenar també la casa Plaça de les Castanyes

RESTAURANT ESTACION M. Z. A. Especialidad en banquetes, lunches, bodas y bautizos. — Precios reducidos.

El temps s'ha de sotmetre a la voluntat dels homes. Tant si plou com si neva, cap home ni cap dona de mancar als deures de ciutadania.

Estufes de Petroli
Estufes de Gasolina
Estufes de Carbó i Llenya
Estufes de totes classes a preus reduïts
Salamandres
Aparells de Radio
Objectes per a Regal

Magatzems Escatllar

Rambla Llibertat, 28 - GIRONA

Dona:

La República t'ha concedit el vot.

La monarquia et demanava els fills per a la guerra.

Vota per

Esquerra Republicana de Catalunya

PER TELÈFON

SERVEI DE L'AGÈNCIA FABRA I DELS NOSTRES CORRESPONSALS

BARCELONA

UN INCIDENT

Barcelona, 17. — En el jutjat de guàrdia s'instrueixen uns diligències amb motiu dels successos ocorreguts ahir nit a la Diagonal, on un grup de desconeguts agredí a uns altres que estaven fixant uns cartells de la Lliga Nacional, intervenint-hi un guàrdia, el qual va ésser desarmat. Un que es va donar a conèixer com oficial de l'Exèrcit, va ésser tirotat. Quan varen arribar reforços de guàrdia va resultar ésser el senyor Dencàs un dels que estava en el grup.

Ahí, el senyor Dencàs, parlant amb els periodistes, ha manifestat que ell veure un grup que estava donant suport a la República i arrencant cartells de l'Esquerra i es va presentar allí per a veure el que passava. El senyor Dencàs ha negat que hagués disparat i ha negat també la versió que el fet dona l'altra part.

TRANQUIL·LITAT A BARCELONA

Barcelona, 17. — A tot Barcelona hi ha tranquil·litat. Les tendes estan obertes i es dona per solucionat el conflicte.

Al Governador se li ha preguntat si era cert que alguns patrons no acceptaven el seu laude i ra contestat que això no era de la seva incumbència.

EL POSSIBLE CONFLICTE DELS EMPLEATS DE TRAMVIES I AUTOMNIBUS

Barcelona, 17. — Aquest vespre es reuneixen els empleats d'automnibus i tramvies per a tractar de la qüestió que volen plantejar.

Referent a aquest assumpte el governador ha dit que declararia il·legal qualsevol cas de plantar-se i que està preparat perquè no manqui res al poble.

UNA DISPOSICIO DEL PRESIDENT DE L'AUDIENCIA

Barcelona, 17. — El President de

L'Audiència ha disposat que el proper diumenge, dia de les eleccions, estiguin de guàrdia els jutjats de primera instància des de les set del matí fins mitja hora espres d'haver acabat l'escrutini.

MADRID

EL DISCURS DE GIL ROBLES

Madrid. — En vista de la prohibició del Govern de radiar nous discursos polítics des de les sis de la tarda de demà, issabte, el senyor Gil Robles va decidit donar el seu discurs radiat avui mateix.

Fins ara hi han 600 demanades d'assistència per al trasllat de malalts que volen anar a votar.

Avui els socialistes donaran per acabada la campanya electoral amb el gran miting que celebraran i en el qual parlaran els capítosts del partit.

ESCORCOLLS INUTILS

Bilbao. — A conseqüència de la troballa d'armes a Beotia, s'han practicat varis escorcolls a unes cases de Bilbao i Portugalete, sense resultat.

EXPLOSIÓ D'UNA BOMBA

Màlaga. — Al domicili de l'oficial de presons senyor Ortiz Guzman feu explosió una bomba de gran potència, que sortosament no causà desgràcies i només el susto que és de suposar.

Aquest mateix oficial fa pocs dies va ésser agredit en entrar a casa seva i hom comenta la sanya que es posa en perseguir-lo. Se suposa que són els autors uns reclusos al Penal de Santa Maria on prestava servei l'esmentat funcionari.

ASSALT A UNES OFICINES ELECTORALS

Sevilla. — Un subjecte pistola en mà es presentà a les oficines electorals de les dretes i obligà a la dependència a posar-se d'esquena. Ales

hores entraren altres individus, que destrogaren tota la propaganda i les candidatures que allí hi havia.

Quan es presentà la policia els assaltadors havien fugit. Altres cinc individus també varen prendre de les mans dels repartidors de candidatures de dretes, els papers que portaven.

El governador ha dit que 50 alcaldes de pobles havien demanat la tramesa de forces de guàrdia civil per tèmers alteracions l'ordre el diumenge que ve.

PARLANT AMB EL SECRETARI DEL MINISTRE DE LA GOVERNACIO

Madrid, 17. — El secretari del ministre de la Governació ha rebut als periodistes dient-los-hi que no tenia notícies d'importància que comunicar-los. Els periodistes li han tramès l'enrerec de la conveniència de què es dictessin les ordres precises a fi de què per qualsevol pretext es deixés de complir el dilluns vinent la llei de descans decretada a favor de la premsa. El ministre els hi ha contestat que cursaria les ordres oportunes al Director general de Seguretat a fi de què els diaris no surtin abans de l'hora que marca la llei.

CANDIDATS DE CASTELLA

Madrid, 17. — Aquest matí han visitat al sots-secretari del ministre de la Governació els candidats de varies provincies de Castella, acompanyats de l'ex diputat senyor Madariaga, per a denunciar-li que el governador de Toleo els fa objecte de maniobres il·legals a fi d'afavorir el candidat senyor Palomo.

UN RETOL DIRIGIT AL SENYOR LARGO CABALLERO

Madrid, 17. — El Comitè del Partit Comunista ha publicat un retol dirigit al senyor Largo Caballero invitant-lo a parlar demà durant una hora en el miting organitzat per dit partit a fi de què expliqui a la massa treballadora el què ha fet durant els dos anys en què ha col·laborat en un govern burgès. Afegeix la nota que ho fa el partit comunista en vista de què el senyor Largo Caballero parla en tot moment d'una manera tan reiterada del front únic, de la revo-

En el Campo o en la Ciudad

Se impone

La Calefaccion "IDEAL CLASSIC"

Por muy poco dinero puede Ud. instalarla en su piso o chalet y calentar con un solo fuego todas las habitaciones.

FOLLETOS GRATIS J. Corominas Huertas 27 Prensa 4

lució social i de la dictadura del proletariat.

HORRIBLE CATASTROFE A VIGO

Vigo, 17. — A les set d'aquest matí, a un tramvia de la línia del Cabral que circulava pel carrer de Garcia Hernández se li ran trencat els frenos i com que el carrer feia pendent, s'ha precipitat per ella i ha volcat al final del carrer. El tramvia anava abarrotat d'obrers. Han resultat 20 ferits, alguns d'ells de gravetat, i alguns morts.

RESTAURANT ESTACION M. Z. A Especialidad en banquetes, lunches, bodas y bautizos. — Precios reducidos.

FONDA DEL LINCE

Grans reformes en tota la Casa. 40 habitacions amb aigua corrent, bany i timbre. — Esplèndids balcons amb vistes a les Rambles

La "Fonda del Lince", està situada en el lloc més cèntric de Barcelona. Tallers, 11, prop de les Rambles i Plaça de Catalunya.

Pensió completa des de 10 pessetes

Coberts a 3, 4 i 5 pessetes

Pa, vi i postre comprès

Servei a la carta a preus moderats

BARCELONA

Tallers, 11 Telèfon 16114

Bosch Masgrau J.M.º

MÉDICO

Tisiólogo del Hospital Prov.

MEDICINA GENERAL ENFERMEDADES DEL CORAZON Y PULMONES

CONSULTA

De 11 a 1 de la mañana y de 4 a 6 de la tarde

PLAZA DEL OLI, 2 PRAL. GERONA TELÉFONO, núm 251

A LA BISBAL

ES VEN per no poguer atendre'l, important establiment de MERCERIA, PERFUMERIA i NOVETATS EL MÉS ANTIC, situat a la Plaça del mercat, el punt més cèntric i concorregut de la població.

FACILITATS EN EL PAGAMENT

Detalls: CASA CASTELLÓ, Plaça de la Constitució, 13 i Germans Serra i Sans, 1.

LA BISBAL (Girona).

TEATRE MUNICIPAL

Empresa TEATRE ALBENIZ

COMIAT de la notable companyia de MARIA PALOU

DISSABTE, Nit a les 10. — DIUMENGE, Tarda a les 5.

CALLA CORAZÓN

Comèdia en 5 actes de FELIP SASSONE estrenada a Madrid per MARIA PALOU ont donà més de 100 representacions. Interpreta el protagonista (personatge «MORITZ») el mateix AUTOR i eminent actor FELIP SASSONE, del qual en fa una incomparable creació.

DIUMENGE, Nit a les 10. — Última funció. — Adeu a Girona. ESTRENA de la famosa comèdia

LA DAMA DEL ANTIFAZ

Grandiós triomf de la Companyia.

FLOR DE SABO LA YSE

Insuperable per al rentat de gèneres delicats de llana i seda

Renta en fred. - No encongex. - No deixa sombrejats. - Aviva els blancs. - Abrillanta el color i negre. - Dóna un tacte suavíssim.

Dipositari per Girona: EL GLOBO Progrès 10

Casa Nouvilas. - Progrès, 8

PREUS CARN DE XAI

Costelles a	2'00 ptes.	400 grams
Cuixa	1'60 »	»
Espatlla	1'60 »	»
Pit i coll	1'30 »	»

Especialitat en butifarres de carn crua

894.—R. ORTEGA Y FRIAS

de Silva, impaciente como toda mujer, debía pronto dudar y opinar como el dominico.

Había visto a muchos enfermos recobrar la salud cuando ya se había perdido toda esperanza, cuando la ciencia se declaraba impotente.

¿Por qué no había de suceder lo mismo con don Carlos?

De todas estas dudas y vacilaciones, de todos estos temores debía resultar muy pronto un nuevo crimen.

Reflexionó muy detenidamente el fraile, y luego fué a ver al cardenal Espinosa, refiriéndole cuanto había sucedido la noche anterior y dándole cuenta de lo que había hecho Lucas.

Tal efecto produjo en Espinosa el relato, que se dejó arrebatado como muy pocas veces se arrebatava, puesto que ya sabemos que era uno de esos hombres de gran fuerza de voluntad para dominarse.

—¡Ah! — exclamó poniéndose en pie. — Ahora mismo iré a ver al rey.

—¡Al rey! — dijo el fraile con tono irónico.

—Y como ante la evidencia se convencerá...

—Perdone vuestra eminencia.

—¿Dudáis?

—No dudo.

—Entonces...

—Eminentísimo señor, no dudo, porque tengo completa seguridad de que el rey no ha de molestar al paje.

—Si lo ha dejado en paz, ha sido porque ninguna prueba se le ha presentado; pero ahora...

—Supongo que su majestad se convence...

EL DIABLO EN PALACIO. —891

pruebas de que el de la gorra fuese el paje.

Según todas las señas, el capitán, por su carácter y antecedentes, era muy a propósito para hacer como el de la calle de Segovia; pero también su amigo podía ser otro soldado rudo y valeroso.

Otras deducciones debía hacer el fraile, deducciones que le darian a conocer la verdad.

Muy comprometido quedaria Luis si se traslucia que era amigo del señor Pero León y que tenía con éste conferencias secretas.

Continuó Lucas hablando, comiendo y bebiendo, y al cabo de otra media hora se despidió de su amigo y fué a buscar a fray Bernardo.

—No estoy tranquilo — decía el posadero —, porque cuando la Inquisición se ocupa de una persona... ¡Oh! Pero mi conciencia está tranquila, y de los delitos que pueda haber cometido el capitán no soy responsable.

He ocultado parte de la verdad, porque al fin el señor Pero León ha estado en mi casa, y me ha pagado generosamente, y es mi obligación favorecerle en cuanto me sea posible.

En cuanto al otro, ¿por qué he de decir quién es? Que lo averigüen por otro lado, pues Dios sabe lo que sucedería si yo pronunciase su nombre, que por casualidad conozco, así como por casualidad también supe que vive en el alcázar real. Todos estamos obligados a hacer un bien cuando podemos. Yo no soy delator, ni alguacil, ni cosa que le parezca.

No era posible que el honrado posadero calculase el inmenso beneficio que acababa de hacer.

SUBSCRIPCIÓ

Girona: ciutat, 2 pts. mes; comarques, 6 pts. trimestre. — Resta d'Espanya, 12 pts. semestre. — Gibraltar, Portugal i América, 32 pts. any. — Països Unió Postal, 42 pts. any. — Altres països, 60 pts. any.

L'Autonomista

REDACCIÓ, ADMINISTRACIÓ I TALLERS: PREMSA, 4 i 5. — TELÈFON 121
GIRONA

OBSERVACIONS:

Tota la correspondència es dirigeix al Director. — Dels escrits publicats en seran responsables els autors. — No es tornen els originals. — Anuncis, reclams, remittits i esquelets a preus segons tarifa.

(Ve de la primera plana)
medio dillar de grabaos que prestan atracción a las mil páginas de sd texto.

La obra, igdalmente digna de figurar en toda buena biblioteca, es la titulada "Tratado de Metalurgia General", por H. O. Hofman, profesor del Instituto Tecnológico de Massachussets, traducida del inglés por el ingeniero don Rafael Hernández. Estudio de los metales, aleaciones, combustibles y materias refractarias; Tecnología metalúrgica con sus operaciones auxiliares y complementarias: esto es el libro de Hofman, escrito con sencillez y suma claridad. Arviértase en el autor la preocupación por armonizar el resultado de los trabajos clásicos de la ciencia de los metales con el practicismo de las novísimas investigaciones. Dividido en cuatro grandier partes, la primera refiérese a las propiedades de los materiales, las aleaciones, los compuestos metálicos, los combustibles y los materiales refractarios; la segunda a las operaciones metalúrgicas fundamentales, como son la pirometria, las hidrometalurgias y las electrometalurgias, y la tercera a las operaciones auxiliares y complementarias: tratamiento mecánico, el químico, el caldeo, la desecación de aire, la depuración de gases, etc. Plenamente se comprende de tal enumeración, y se comprueba con la lectura de sus páginas, el deseo de contribuir eficazmente al avance de estos estudios, cada día más tenientes a la teoría fisicoquímica. La amplitud de esta obra, de más de mil páginas ilustradas con casi igual número de grabados, no defraudará a nadie que acuda a ella en busca desde lo más elemental a lo más ificil de la disciplina en cuestión.

ANGEL DOTOR

Per a calefacció central, estufes i cuines, utilitzeu els carbons minerals de la casa

Lluís Sibils

— de —

Sant Feliu de Guixols
Antrasita, nous fènix, etc.

Per encàrrecs a Girona dirigir-se al

MAGATZEM DE FUSTES

Carretera de Sta. Eugènia, 44
(davant l'estació d'Olot)
Telèfon 295

— APRENT es necessita en la Sastreteria Coll. — Cort Real, 3. — Guarnà tot seguit.

OSRAM
la lámpara de máxima luz
calidad - economía

Rechace las lámparas de luz pobre
pidiendo siempre lámparas OSRAM
llenas de gas de luz blanca.

Precios de las lámparas OSRAM más en uso
25 40 60 75
1.70 2.00 2.70 3.40

—El Dr. Josep M.ª Riera ha trasladat el seu domicili i consultori per a malalties de la gorja, nas i orelles al carrer de Joan Maragall, número 18, cantonada a la Ronda del Dr. Robert (immediat al convent de les Adoratrius). Visita de 10 a 12 i de 4 a 6. Telèfon núm. 24.

—VENC barat mirall d'onze pams de llarg per sis d'ample.
Raó: Barca, 34, (barberia).

—ES NECESSITA senyoreta de 25 a 35 anys per a encarregada de secció d'indústria establerta en aquesta ciutat. — Raó en l'Administració d'aquest periòdic.

—ES NECESSITA bon comptable.
—Raó en aquesta Administració.

892.—R. ORTEGA Y FRIAS

CAPITULO CIV

ESPINOSA Y EL FRAILE MODIFICAN SU PLAN

Fray Bernardo, con la cabeza inclinada sobre el pecho y cerrados los ojos, escuchó a Lucas.

Cuando éste concluyó su relato, cambió aquél de postura, y dijo:

—Muy bien.

—Soy dichoso si vuestra merced aprueba.

—Si.

—¿He de hacer algo más?

—Nada por ahora.

El esbirro se fué.

Desplegó el fraile una sonrisa maliciosa.

—No — dijo —, ya es imposible dudar; ese niño es el diablo de palacio, y nos dará mucho que hacer si no adoptamos una resolución que lo inutilice. Parece mentira y es verdad: una criatura de diez y seis años, todo lo más diez y siete... ¡Oh!... No es el primer caso de precocidad que se ha visto. Sin embargo, el paje no es el autor, no es la voluntad que manda, no es el alma de la intriga: hay otra persona, probablemente una mujer, como creía Benito, y esa mujer no puede ser otra que la reina.

Hizo un gesto de disgusto el dominico.

Le era imposible luchar con la es-

EL DIABLO EN PALACIO. —893

posa de Felipe II: pero en cambio le era muy fácil privarla del instrumento de que se servía y que no era otro que el atrevido paje.

Cuando la reina no contase con el auxilio de Luis, tendría que buscar otro, y para encontrarle necesitaría un tiempo que aprovecharía muy bien el fraile.

La mejor solución era una puñalada.

¿Por qué no había de morir el paje como murió el de Poza?

Ninguna dificultad presentaba esto, puesto que sobraban asesinos que descargasen el golpe.

Una vez que Luis no existiese, es decir, que desapareciese el estorbo, no sería imposible poner en práctica un plan cuyo resultado fuese sacar a don Carlos de la prisión para acabar también con su vida.

¡Pobre don Carlos!

No era menester que nadie cortase el hilo de su débil existencia, porque ésta terminaría en un plazo breve sin hacer más que dejarlo con su dolor y sus amarguras.

Doña Ana de Mendoza estaba en lo cierto, pues en su prisión debía morir don Carlos.

Menguaban rápidamente las furzas del infeliz, la fiebre lo devoraba a todas horas, y su existencia no era ya más que una agonía.

Sin embargo, el dominico, lo mismo que Espinosa, quería que cuanto antes se resolviese la situación, porque al fin don Carlos era joven, y bien podía suceder que su juventud hiciese lo que nadie esperaba.

También la esposa de Ruy Gómez

450 Plazas en HACIENDA

Instancias hasta el 4 diciembre. - No se exige título. - Se admiten señorías.
Edad: 16 a 40 años.

Preparación completa y competente a cargo de funcionarios técnicos del Cuerpo.

CLASES TARDE Y NOCHE.

Informes { Eximenis, 8 - 4.º 2.ª (Edificio Ave Maria)
Lorenzana, 19 - i.º

PER ABSENTAR-ME

Venc acreditada finca de recreu coneguda per «Les Delicies del Congost». Restaurant en complet i modern servei amb dotze habitacions, electricitat pròpia i gas, situada a cinc quilòmetres de Girona i baixador del tramvia en la mateixa finca, enclavada en ella deusanes de terreny, jardí, arbreda i cultiu, entre carretera i riu Ter i abundant aigua.

Per a informes "Delicies del Congost". - Celrà.

AIGUA MINERO - MEDICINAL Y DE TAULA

ORIÓN

oligometàlica, radiactiva, la més fluorurada d'Europa
Sedant del sistema nerviós
Antifermentativa i desinfectant de l'aparell digestiu i de les vies urinàries

Bernardo Elcarte

ESPECIALISTA

en las enfermedades del OIDO, NARIZ y GARGANTA.

CONSULTA:

DE 3 A 7 DE LA TARDE

Calle de Santa Eugenia, 1, 1.º
Los avisos fuera de dichas horas en el Hospital Militar.

Consultori de Patologia Digestiva

Dr. F. Font Miralles

Ex-Matgo de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona

Malalties de l'Aparell Digestiu i Nutrició

RAIGS X

Hores de consulta:
Dimecres i dijous: de 3 a 6.
Dissabtes: de 10 a 11 i de 3 a 6.

CARRER EXIMENIS, 10, 2.ª, 2.ª (Ave Maria)

—MAINADERA de més de 15 anys, necessita família respectable per a cuidar nena de 2 anys.
Raó en aquesta Administració.